31995L0063

SMĚRNICE RADY 95/63/ES
ze dne 5. prosince 1995,
kterou se mění směrnice 89/655/EHS o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci (druhá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 118a této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise [1],

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru [2],

v souladu s postupem stanoveným v článku 189c Smlouvy [3],

vzhledem k tomu, že článek 118a Smlouvy stanoví, že Rada přijímá směrnice určující minimální požadavky na podporu zlepšování zejména pracovního prostředí a k zabezpečení vyšší úrovně ochrany bezpečnosti a zdraví pracovníků;

vzhledem k tomu, že podle uvedeného článku by tyto směrnice neměly ukládat žádná správní, finanční ani právní omezení bránící zakládání a rozvoji malých a středních podniků;

vzhledem k tomu, že pro zaručení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců je nezbytné dodržování minimálních požadavků určených k zajištění vyšší úrovně bezpečnosti a ochrany zdraví při používání pracovních zařízení;

vzhledem k tomu, že je důležité, aby členské státy přijaly opatření pro usnadnění uplatňování této směrnice podniky, zejména malými a středními podniky; že tato opatření mohou zahrnovat vzdělávací a informační činnosti přizpůsobené zvláštním požadavkům různých odvětví hospodářství;

vzhledem k tomu, že předpisy přijaté na základě článku 118a Smlouvy nebrání žádnému členskému státu, aby si zachoval nebo zavedl přísnější opatření na ochranu pracovních podmínek slučitelná se Smlouvou;

vzhledem k tomu, že směrnice 89/655/EHS [4] upravuje v čl. 9 odst. 1 doplnění přílohy dodatečnými minimálními požadavky na pracovní zařízení uvedená v bodě 3 přílohy postupem podle článku 118a Smlouvy;

vzhledem k tomu, že tato směrnice se musí omezit na stanovení cílů a na dodržování zásad a ponechává na členských státech výběr vlastních způsobů, jak zajistit v rámci svých právních předpisů dodržování a zlepšování těchto ustanovení;

vzhledem k tomu, že členské státy po projednání se sociálními partnery a s přihlédnutím k vnitrostátním právním předpisům nebo zvyklostem zavedou postupy umožňující dosáhnout úrovně bezpečnosti odpovídající cílům uvedeným v příloze II této směrnice;

vzhledem k tomu, že tato směrnice představuje konkrétní příspěvek k vytvoření sociálního rozměru vnitřního trhu,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Směrnice 89/655/EHS se mění takto:

1. Článek 4 se mění takto:

   a) v odst. 1 písm. a) bodě ii) a písm. b) se za slova „v příloze“ vkládá číslice „I“;

   b) v odstavci 1 se doplňuje nové písmeno, které zní:

[1] Úř. věst. C 104, 12.4.1994, s. 4 a Úř. věst. C 246, 22.9.1995, s. 3.
[2] Úř. věst. C 397, 31.12.1994, s. 13.
[3] Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 17. února 1995 (Úř. věst. C 56, 6.3.1995, s. 175), společný postoj Rady ze dne 24. července 1995 (Úř. věst. C 281, 25.10.1995, s. 41) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 17. listopadu 1995 (Úř. věst. C 323, 4.12.1995).

[4] Úř. věst. L 393, 30.12.1989, s. 13.

„c) aniž je dotčeno písm. a) bod i) a odchylně od písm. a) bodu ii) a od písmene b), zvláštní pracovní zařízení podléhající předpisům bodu 3 přílohy I, je-li k dispozici v podnicích nebo zařízeních ke dni 5. prosince 1998, splňuje minimální požadavky stanovené v příloze I nejpozději do čtyř let po uvedeném dni“;

c) doplňuje se nový odstavec, který zní:

„3. Členské státy po projednání se sociálními partnery a s přihlédnutím k vnitrostátním právním předpisům nebo zvyklostem zavedou postupy umožňující dosáhnout úrovně bezpečnosti odpovídající cílům uvedeným v příloze II.“

2. Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 4a

Kontrola pracovního zařízení

1. Zaměstnavatel zajistí, aby pracovní zařízení, jehož bezpečnost závisí na podmínkách instalace, podléhalo počáteční kontrole (po instalaci a před prvním uvedením do provozu) a kontrole po každé montáži na jiném pracovišti nebo na jiném místě způsobilými osobami ve smyslu vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí, za účelem zajištění správné instalace a fungování tohoto pracovního zařízení.

2. Zaměstnavatel zajistí, aby pracovní zařízení vystavené podmínkám způsobujícím poškození, která by mohla vyvolat nebezpečnou situaci, podléhala:

— pravidelným kontrolám a popřípadě pravidelným zkouškám uskutečňovaným způsobilými osobami ve smyslu vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí,

— mimořádným kontrolám uskutečňovaným způsobilými osobami ve smyslu vnitrostátních právních předpisů nebo zvyklostí pokaždé, když se vyskytnou mimořádné události, které by mohly mít vliv na bezpečnost pracovního zařízení, jako například úpravy, nehody, přírodní jevy, delší doba nepoužívání,

k zajištění trvání zdravých a bezpečných podmínek a včasného odhalení a odstranění závad.

3. Výsledky kontrol musí být zaznamenávány a musí být k dispozici příslušnému úřadu. Jsou uchovávány přiměřenou dobu.

Pokud jsou pracovní zařízení používána mimo podnik, musí být opatřena dokladem o uskutečnění poslední kontroly.

4. Členské státy stanoví podmínky pro provádění uvedených kontrol.“

3. Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 5a

Ergonomie a ochrana zdraví při práci

Při zavádění minimálních požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců musí být zaměstnavatelem plně zohledněny pracovní postoj a poloha zaměstnanců při používání pracovního zařízení a ergonomické zásady.“

4. V čl. 6 odst. 2 se doplňuje nový pododstavec, který zní:

„Zaměstnanci musí být upozorněni na možná nebezpečí, která se týkají jich samých, na pracovní zařízení v jejich bezprostředním okolí a na možné změny, které se jich týkají, pokud mají vliv na pracovní zařízení v jejich bezprostředním okolí, i když je sami nepoužívají.“

5. V článku 8 se slovo „přílohy“ nahrazuje slovem „příloh“.

6. Článek 9 se mění takto:

— v nadpisu článku se slovo „přílohy“ nahrazuje slovem „příloh“,

— v odstavci 1 se dvakrát za slovo „přílohy“ vkládá číslovka „I“,

— v odstavci 2 se slovo „přílohy“ nahrazuje slovem „příloh“.

7. Dosavadní příloha se označuje jako příloha I a mění se v souladu s přílohou I této směrnice.

8. Doplňuje se nová příloha II, jejíž znění je obsaženo v příloze II této směrnice.

Článek 2

1. Členské státy přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 5. prosince 1998. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijaly nebo přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. Komise podává pravidelně zprávu o provádění této směrnice Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru.

Článek 3

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 5. prosince 1995.

Za Radu

předseda

J. A. GRIÑÁN

PŘÍLOHA I

Příloha (která se označuje jako příloha I) směrnice 89/655/EHS se mění takto:

1. V úvodní poznámce se doplňuje nový pododstavec, který zní:

„Dále uváděné minimální požadavky, pokud se vztahují na již používané pracovní zařízení, nevyžadují nutně stejná opatření jako základní požadavky týkající se nového pracovního zařízení."

2. V bodě 2.1 se poslední pododstavec nahrazuje tímto:

„Ovládací systémy musí být spolehlivé a zvolené s ohledem na možná selhání, poruchy a omezení předvídatelné v rámci navrhovaného využití."

3. Bod 3 se nahrazuje tímto:

„3. **Dodatečné minimální požadavky na zvláštní pracovní zařízení**

3.1 *Minimální požadavky na mobilní pracovní zařízení, samohybná či nikoli*

3.1.1 Pracovní zařízení, na kterém zaměstnanci jedou, musí být uzpůsobeno tak, aby rizika při přemisťování byla pro zaměstnance co nejmenší.

Tato rizika musí zahrnovat i rizika kontaktu zaměstnanců s koly nebo pásy nebo zachycení jimi.

3.1.2 Pokud by nechtěné zablokování prvků pro přenos energie mezi mobilním pracovním zařízením a jeho doplňky nebo přívěsem mohlo způsobit zvláštní riziko, musí být pracovní zařízení vybaveno nebo přizpůsobeno tak, aby bylo takovému zablokování prvků pro přenos energie zabráněno.

Pokud takovému zablokování nemůže být zabráněno, musí být přijata veškerá možná opatření k zamezení škodlivých následků pro zaměstnance.

3.1.3 Pokud by se hnací hřídele pro přenos energie mezi mobilními částmi pracovního zařízení mohly znečistit nebo poškodit tažením po zemi, musí být zařízení vybaveno prostředky pro jejich upevnění.

3.1.4 Mobilní pracovní zařízení, na kterém zaměstnanci jedou, musí být konstruováno tak, aby za běžného užívání bylo omezeno riziko vyplývající z převrácení pracovního zařízení:

— buď ochrannou konstrukcí, která zabraňuje tomu, aby se pracovní zařízení naklonilo o více než čtvrtinu obrátky, nebo

— konstrukcí, která zaručuje dostatečný prostor pro jedoucí zaměstnance, pokud naklonění může překročit čtvrtinu obrátky, nebo

— jiným vhodným zařízením.

Tyto ochranné konstrukce mohou být nedílnou součástí pracovního zařízení.

Tyto ochranné konstrukce nejsou požadovány, pokud je pracovní zařízení během provozu stabilizováno nebo pokud je přetočení nebo převrácení pracovního zařízení konstrukčně nemožné.

Existuje-li pro jedoucího zaměstnance riziko, že bude při přetočení nebo převrácení pracovního zařízení rozdrcen mezi částmi pracovního zařízení a zemí, musí být pro jedoucí zaměstnance instalován záchytný systém.

3.1.5 Vysokozdvižné vozíky, na kterých je umístěn jeden nebo více zaměstnanců, musí být upraveny nebo vybaveny způsobem, který omezuje riziko převrácení vysokozdvižného vozíku, například:

— instalováním kabiny pro řidiče, nebo

— konstrukcí zamezující převrácení vysokozdvižného vozíku, nebo

— konstrukcí zabezpečující v případě převrácení vysokozdvižného vozíku dostatečný prostor mezi zemí a částmi vysokozdvižného vozíku pro jedoucí zaměstnance, nebo

— konstrukcí udržující zaměstnance na sedačce řidiče tak, aby nemohli být rozdrceni částmi převráceného vysokozdvižného vozíku.

3.1.6 Samohybná mobilní pracovní zařízení, jejichž přemisťování může znamenat pro zaměstnance určité riziko, musí splňovat tyto podmínky:

a) musí být vybavena prostředky zabraňujícími nepovolenému uvedení do provozu;

b) musí být vybavena vhodnými prostředky schopnými snížit následky případné srážky v případě současného pohybu několika pracovních zařízení jedoucích v dráze;

c) musí být vybavena brzdovým a zastavovacím systémem. Pokud to bezpečnost vyžaduje, musí být zařízení vybaveno nouzovým systémem pro brždění a zastavení se snadno přístupným ovládáním nebo s automatickou činností pro případ selhání hlavního brzdového a zastavovacího systému;

d) pokud zorné pole řidiče není dostačující pro zajištění bezpečnosti, musí být pracovní zařízení vybavena odpovídajícími přídavnými zařízeními zlepšujícími viditelnost;

e) pokud jsou pracovní zařízení určena pro použití v noci nebo na temných místech, musí být vybavena osvětlením přizpůsobeným vykonávané práci a zajišťujícím dostatečnou bezpečnost zaměstnanců;

f) představují-li pracovní zařízení nebezpečí vzniku požáru samy o sobě nebo s ohledem na svůj přívěs nebo náklad, který by byl nebezpečný pro zaměstnance, musí být vybavena vhodným protipožárním zařízením, pokud tato zařízení nejsou dostupná v dostatečné blízkosti místa používání;

g) pokud jsou pracovní zařízení ovládána dálkově, musí se automaticky zastavit, dostanou-li se mimo dosah dálkového ovládání;

h) jsou-li pracovní zařízení ovládána dálkově a mohou-li za běžných podmínek srazit nebo sevřít zaměstnance, musí být vybavena ochranným zařízením proti tomuto riziku, pokud nejsou na místě jiná vhodná zařízení k potlačení nebezpečí srážky.

3.2 *Minimální požadavky pro pracovní zařízení sloužící ke zvedání břemen*

3.2.1 Pokud je pracovní zařízení sloužící ke zvedání břemen umístěno trvale, musí být jeho odolnost a stabilita během používání zajištěna zejména s ohledem na zvedaná břemena a zatížení působící na nosné a ukotvující prvky konstrukce.

3.2.2 Stroje sloužící ke zvedání břemen musí mít jasně viditelné označení nosnosti a v případě nutnosti štítek s označením nosnosti pro každou polohu stroje.

Závěsné prostředky musí být označeny tak, aby bylo možno zjistit jejich parametry nezbytné pro bezpečné použití.

Pokud není pracovní zařízení určeno ke zvedání osob, ale mohlo by tak být použito omylem, musí být pro tento případ vhodně a zřetelně označeno.

3.2.3 Pracovní zařízení umístěná trvale musí být postavena tak, aby bylo potlačeno riziko, že břemeno:

a) udeří zaměstnance;

b) se nebezpečně odchýlí nebo volně spadne;

c) se mimovolně vyvlékne.

3.2.4 Pracovní zařízení na zvedání nebo přemisťování zaměstnanců musí být uzpůsobena tak, aby:

a) pomocí vhodného zařízení zamezila riziku pádu kabiny, pokud takové riziko existuje;

b) zamezila riziku pádu uživatele z kabiny, pokud takové riziko existuje;

c) zamezila riziku rozdrcení, zachycení nebo sražení uživatele, zejména z důvodu náhodného dotyku s předměty;

d) zajistila, aby osoba zachycená v případě nehody v kabině nebyla vystavena nebezpečí a mohla být vyproštěna.

Pokud nelze z důvodů místa a výškového rozdílu zamezit pomocí žádného bezpečnostního zařízení rizikům uvedeným v písmenu a), musí být instalováno závěsné lano se zvýšeným bezpečnostním koeficientem a jeho stav musí být kontrolován každý pracovní den.“

PŘÍLOHA II

„PŘÍLOHA II

USTANOVENÍ O POUŽÍVÁNÍ PRACOVNÍCH ZAŘÍZENÍ UVEDENÝCH V ČL. 4 ODST. 3

0. **Úvodní poznámka**

Povinnosti stanovené touto přílohou se uplatňují s ohledem na ustanovení této směrnice, pokud pro dotyčné pracovní zařízení existuje odpovídající riziko.

1. **Obecná ustanovení pro všechna pracovní zařízení**

1.1 Pracovní zařízení musí být instalována, rozmístěna a používána způsobem, který omezuje rizika uživatelů pracovních zařízení a ostatních zaměstnanců, například zajištěním dostatečného prostoru mezi pohyblivými částmi pracovních zařízení a pevnými nebo pohyblivými částmi jejich okolí a bezpečnou dodávkou nebo odběrem veškeré energie a látek použitých nebo vyrobených.

1.2 Montáž a demontáž pracovních zařízení musí být provedena bezpečně a při dodržování pokynů výrobce.

1.3 Pracovní zařízení, která mohou být při používání zasažena bleskem, musí být chráněna účinným zařízením proti účinkům zásahu blesku.

2. **Ustanovení o použití mobilních pracovních zařízení, samohybných či nikoli**

2.1 Řídit samohybná pracovní zařízení je povoleno pouze zaměstnancům, kteří absolvovali odpovídající školení pro bezpečné řízení těchto pracovních zařízení.

2.2 Pokud se pracovní zařízení pohybuje v pracovním prostoru, musí být stanovena a dodržována odpovídající pravidla.

2.3 Musí být přijata organizační opatření, aby v pracovním prostoru samohybných pracovních zařízení nechodili zaměstnanci.

Pokud je přítomnost pěších zaměstnanců požadována pro správné provedení práce, musí být přijata náležitá opatření, aby tito zaměstnanci nemohli být zařízením zraněni.

2.4 Přeprava zaměstnanců na mobilních pracovních zařízeních poháněných mechanicky je povolena pouze tehdy, jsou-li vybavena za tímto účelem bezpečnými místy. Pokud musí být práce prováděna během přepravy, musí být podle potřeby uzpůsobena rychlost.

2.5 Mobilní pracovní zařízení se spalovacím motorem se nesmějí na pracovištích používat, ledaže je zajištěno dostatečné množství vzduchu nepředstavující žádné riziko pro zdraví a bezpečnost zaměstnanců.

3. **Ustanovení o použití pracovních zařízení sloužících ke zvedání břemen**

3.1 *Obecné údaje*

3.1.1 Rozebíratelná nebo mobilní pracovní zařízení sloužící ke zvedání břemen musí být používána tak, aby zaručovala stabilitu pracovního zařízení během používání za všech předvídatelných podmínek, s přihlédnutím ke druhu podlahy.

3.1.2 Zvedání osob je povoleno pouze pracovním zařízením a doplňky k tomu určenými.

Aniž je dotčen článek 5 směrnice 89/391/EHS, mohou být ve výjimečných případech použita ke zvedání zaměstnanců zařízení k tomu zvlášť neurčená, pokud jsou přijata vhodná opatření k zajištění bezpečnosti v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo zvyklostmi, kterými se stanoví odpovídající dohled.

Během přítomnosti zaměstnanců na pracovním zařízení sloužícím ke zvedání břemen musí být ovládací stanoviště neustále obsazeno. Zvedané osoby musí být vybaveny spolehlivým komunikačním prostředkem. Musí být zajištěna možnost jejich evakuace v případě nebezpečí.

3.1.3 Pokud to není vyžadováno pro správný průběh prací, musí být přijata opatření, aby se zaměstnanci nevyskytovali pod zavěšenými břemeny.

Není dovoleno přemisťovat zavěšená břemena nad nechráněnými pracovišti obvykle obsazenými zaměstnanci.

V takovém případě, pokud nemůže být správný průběh prací zabezpečen jiným způsobem, musí být stanoveny a použity vhodné postupy.

3.1.4 Při výběru závěsných prostředků musí být brána v úvahu břemena, s nimiž je manipulováno, body uchopení, závěsné zařízení, atmosférické podmínky a způsob a rozložení zavěšení nákladu. Závěsné prostředky musí být zřetelně označeny, aby umožnily uživateli seznámit se s jejich parametry v případě, že nejsou po použití odmontovány.

3.1.5 Závěsné prostředky musí být uloženy způsobem zaručujícím, že nebudou poškozeny a znehodnoceny.

3.2. *Pracovní zařízení sloužící ke zvedání volně visících nevedených břemen*

3.2.1 Pokud jsou dvě nebo více pracovních zařízení sloužících ke zvedání volně visících nevedených břemen instalována nebo namontována na pracovišti takovým způsobem, že se jejich pracovní pole překrývají, musí být přijata opatření k zamezení kolize mezi břemeny nebo částmi pracovních zařízení navzájem.

3.2.2 Při použití mobilního pracovního zařízení sloužícího ke zvedání volně visících nevedených břemen musí být přijata opatření, aby se zařízení nenaklonilo, nepřevrhlo a v případě nutnosti nepřemístilo či nesklouzlo. Správné provedení těchto opatření musí být ověřeno.

3.2.3 Pokud operátor pracovního zařízení sloužícího ke zvedání volně visících nevedených břemen nemůže sledovat celou dráhu břemene ani přímo, ani pomocí přídavných zařízení dodávajících potřebné údaje, musí být určen signalista, který operátora povede pomocí signálů, a musí být přijata organizační opatření s cílem zabránit kolizím břemene ohrožujícím zaměstnance.

3.2.4 Práce musí být organizovány tak, aby zaměstnanec, který zavěšuje nebo snímá břemeno ručně, to mohl činit bezpečně, zejména prostřednictvím přímého nebo nepřímého ovládání pracovního zařízení.

3.2.5 Všechny zvedací činnosti musí být náležitě naplánovány, sledovány odpovídajícím způsobem a uskutečňovány s ohledem na bezpečnost zaměstnanců.

Obzvláště musí-li být břemeno zvedáno současně dvěma nebo více pracovními zařízeními sloužícími ke zvedání volně visících nevedených břemen, musí být stanoven a uskutečňován postup pro zabezpečení správné koordinace operátorů.

3.2.6 Pokud pracovní zařízení sloužící ke zvedání nevedených břemen nemůže zadržet břemena v případě částečné nebo celkové poruchy na přívodu energie, musí být přijata příslušná opatření pro to, aby zaměstnanci nebyli vystaveni žádnému riziku.

Zavěšená břemena nesmějí zůstat bez dohledu, kromě případu, kdy je vstup do nebezpečného prostoru zakázán a kdy bylo břemeno bezpečně zavěšeno a je bezpečně drženo.

3.2.7 Pracovní zařízení sloužící ke zvedání volně visících nevedených břemen umístěná pod širým nebem se musí přestat používat, pokud se povětrnostní podmínky zhorší natolik, že je ohrožena bezpečnost jejich provozu a zaměstnanci jsou vystaveni riziku. Musí být přijata odpovídající ochranná opatření určená zvláště k zamezení vzniku rizik pro zaměstnance, zejména zabráněním převrácení pracovního zařízení.